

Privéklinieken Afkicken zonder controle

'Ze misbruiken de wanhoop'

Als je geld hebt en een probleem met drank of drugs, ga je tegenwoordig niet meer naar de GGD, maar in rehab. Niemand kijkt echter om naar wat er precies gebeurt in deze particuliere klinieken.

Floor van Dijk

AMSTERDAM

***

De reguliere verslavingszorg kent lange wachttijden en gefortuneerde verslaafden gaan liever niet tussen de zwervers en junkies zitten. Privé-instellingen lijken daarom de ideale aanvulling op de markt. Ze schieten als paddestoelen uit de grond en adverteren met slogans als 'exclusief en discreet' en 'maatwerk verslavingszorg'. Vaak bemiddelen ze ook tussen de gefortuneerde verslaafden en buitenlandse klinieken.

Uit een inventarisatie door deze krant blijkt dat er in Nederland ten minste 25 particuliere klinieken en bedrijfjes zijn. Officiële cijfers over het aantal instellingen zijn er niet, omdat klinieken en behandelcentra niet verplicht zijn zich te registreren. De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) houdt geen toezicht. Wouter van der Horst van de IGZ: 'Op dit moment is het zo dat privéklinieken in het algemeen zich kunnen registreren via onze website. Wij pleiten echter voor verplichte registratie.' Op de lijst van vrijwillig geregistreerde

privéklinieken zijn op het eerste gezicht ook geen verslavingsinstellingen terug te vinden. 'Hoe kunnen we toezicht houden als we niet weten waar zulke bedrijven zitten? Pas bij signalen van misstanden komen wij controleren.'

Gemma Blok promoveert op verslavingszorg in Nederland en ziet een duidelijke trend. 'Privéklinieken zijn een nieuw fenomeen dat sinds vijf jaar een heel duidelijke groei laat zien.' Hoe groot die groei precies is, weet Blok ook niet. Omdat er geen registratieplicht is, is er geen toezicht. Een verslaafde die bij een particuliere instelling aanklopt weet vaak niet wat hem te wachten staat en of het gekozen instituut wel kwaliteit levert.

Wildgroei

Er zijn meer experts die zich zorgen maken over de wildgroei aan particuliere verslavingszorg. Zoals Gust de Wit, zelfstandig verslavingstherapeut met opleiding tot verpleegkundige in de geestelijke gezondheidszorg en met officiële 'BIG'-registratie: 'Bij de reguliere zorg zijn wachtlijsten van drie maanden of meer. Ik vermoed dat een aantal klinieken misbruik maakt van de wanhoop van cliënten.'

'Maurits' zocht een jaar geleden hulp voor zijn verslavingsprobleem bij de privékliniek Smith & Jones in Amsterdam. 'Begrijp me niet ver-

keerd, ik ben er afgekickt en ik ben overtuigd dat ze mensen echt willen helpen. Maar toen ik er eenmaal zat, had ik het gevoel dat ze maar wat deden. Met de beste bedoelingen, maar die zijn nergens op gestoeld. Je wordt meteen voor 24 dagen opgenomen. Ik had het idee dat dit bij iedereen gebeurde, zonder specifiek per persoon te bekijken of dit wel de beste oplossing is. Als je betaalt, kom je binnen.' Maurits maakte zich ook zorgen over de veiligheid: 'Ik sliep op een kamer met mensen die vers uit de gevangenis kwamen en bloedlink waren. Daar was geen begeleiding bij.'

De tendens is dat de mensen die in deze klinieken werken, ex-verslaafden zijn, zonder opleiding in de hulpverlening', weet een voorlichter van de verslavingsinstelling Jellinek. Officieel moet iemand die een verslavingskliniek runt, arts zijn en een officiële 'BIG'-registratie voor medische beroepen hebben', weet Wouter van der Horst van de IGZ. 'Eventueel mag zo iemand anderen in dienst nemen die door hem onder zijn verantwoordelijkheid bekwaam worden geacht, al heeft dat niet onze voorkeur.'

Keith Bakker van Smith and Jones ontkent dat zijn medewerkers laagopgeleid zouden zijn: 'Wij hebben gekwalificeerde artsen en klinisch psychologen in dienst. Ik heb geen opleiding, maar ik mag dan ook niet meer dan koffiezetten', grapt hij.

De titel van 'verslavingsconsulent' is geen beschermde titel. In feite kan iedereen een bureau voor verslavingshulp openen.

'Puck' uit Amsterdam weet uit eigen ervaring dat niet alle aanbieders te

goeder trouw werken. Zij leed anderhalf jaar geleden zo onder haar gecombineerde verslavingen aan drank, drugs en eten, dat ze 'meer dood dan levend' hulp zocht. Bij de reguliere zorg was een wachttijd, dus belde ze met het privécentrum voor verslavingszorg Solutions. 'Ik wilde een luxe rehab, zoals de sterren, want ik ging als keurige dame toch niet tussen criminelen zitten!' Binnen anderhalve week zat ze in een afkickinstituut in Zuid-Afrika. 'Het was daar helemaal niet mooi en luxe, het was een gevangenis.'

Enorme sommen geld

'Zonder hen was ik er niet meer geweest, maar er zat veel verkeer.' Puck kwam er bijvoorbeeld achter dat de mensen die hun verblijf in Zuid-Afrika rechtstreeks hadden geregeld, maximaal 500 euro per maand betaalden. 'Ik betaalde 3000.' Ook Maurits had er moeite mee dat hij veel meer betaalde dan zijn medepa-

tiënten: 'Sommige cliënten werden gratis behandeld, terwijl ik enorme sommen geld neertelde.'

Een woordvoester van Solutions erkent de prijsverschillen. 'Wij hebben prijsafspraken met deze partnerkliniek. Het klopt dat de locals andere prijzen betalen, maar daar hebben wij niet de hand in. Het is bekend dat mensen na genezing moeite hebben met de tarieven.' Keith Bakker zegt dat het verschil in tarieven bij hen bewust is: 'zo kunnen we mensen die het niet kunnen betalen, helpen.'

Puck kreeg op meer punten het gevoel dat ze werd afgezet: 'Mijn ex moest van alles en nog wat betalen, en zo niet, dan zou ik op straat komen te staan. Ik voelde me erg onder druk gezet. Het is niet fijn om bezigt te zijn met financiën en niet met herstellen. Toen ik bij Solutions aanklopte, was ik niets meer, het was óf dood, óf dat. Maar als je dan na een maand 'bijkomt', denk je: 'wat heb ik gedaan!?' Uiteindelijk betaalden Puck en haar toenmalige partner meer dan 30.000 euro voor haar herstel. Hoewel: terug uit Zuid-Afrika kreeg ze een terugval. Door de gratis zelfhulp groepen van de Anonieme Alcoholisten is ze nu zeven maanden clean. ● Puck en Maurits zijn gefingeerde namen.

Privéklinieken en consultants

Behandelaars

Cascade
Promis Nederland
Smith and Jones
The Home Clinic
Crisis Care
SolutionS
De Helderheid
Arantus
Prometa protocol
Miroya
Caste Craig (door veel verzekeraars
vergoede privékliniek in Schotland)

Coaching

De Wit consultancy
Consistent
Bert T coaching
Sprock Consultancy
Solune
Narconon
Changes Counselling (vrouwen)
Monappel
Eelco Smit Coaching
Joan Brands (vooral voor mensen in
de omgeving van verslaafden)
Roder Consult

gsm.nl

